

Coimisiún na Scrúduithe Stáit
State Examinations Commission

Leaving Certificate Examination 2024

Polish

Ordinary Level

Monday 17 June Morning 9:30 – 12:00

180 marks

Examination Number

--	--	--	--	--	--

Date of Birth

		/			/		
--	--	---	--	--	---	--	--

For example, 3rd February
2005 is entered as 03 02 05

Centre Stamp

For Examiner Only		
Q.1		
Q.2		
Q.3		
Q.4	(a)	
	(b)	
	(c)	
Q.5	(a)	
	(b)	
	(c)	
Total		

For Examiner Only	
Paper 1	
Paper 2	
Total	
Grade	

The 2024 examination papers were adjusted to compensate for disruptions to learning due to COVID-19. This examination paper does not necessarily reflect the same structure and format as the examination papers of past or subsequent years.

Do not write on this page

Instructions

There are **two** sections in this paper.

Section A – Reading Comprehension	120 marks
Read the three texts and answer all questions.	
Section B – Written Production	60 marks
Answer TWO questions: Question 4 (a) or (b) or (c) AND Question 5 (a) or (b) or (c).	

This examination carries 180 marks in total.

Write your answers in blue or black pen.

Write your answers in the spaces provided in this booklet. There is space for extra work at the end of the booklet. Label any such extra work clearly with the question number and part.

Odpowiedz na wszystkie pytania.

Zadanie 1: Tekst 1

1. Pan Alojzy był sympatycznym właścicielem małej księgarni przy ulicy Wiśniowej. Prowadził ją przez prawie dwadzieścia lat i w tym czasie była ona jego całym życiem. W niezwykłej księgarni pana Alojzego klienci odnajdywali spokój, mogli oderwać się od codziennych spraw. Wielu traktowało ją bardziej jak miejsce głębokich, szczerych rozmów niż jak sklep, w którym można kupić na przykład znaną powieść czy przewodnik po Tatrach.
-
- warszawa.wyborcza.pl
2. Po wielu latach pan Alojzy musiał podjąć trudną decyzję o zamknięciu swojego sklepu. Nie chciał jednak zrobić tego z dnia na dzień. Planował najpierw spotkać się ze swoimi stałymi klientami, a dopiero później wywiesić na drzwiach kartkę z ogłoszeniem: „Księgarnia zamknięta z powodu likwidacji. W sprawie nieodebranych zamówień proszę dzwonić pod numer 852”.
 3. Pan Alojzy dużo myślał o tym, jak powinno wyglądać ostatnie spotkanie z tymi, którzy często odwiedzali jego sklep. Początkowo miał zamiar zaprosić wszystkich na tę samą godzinę. Chciał wypić z nimi herbatę, porozmawiać. Uważał, że ludzie, którzy kochają książki, powinni się poznać... Może byliby dla siebie wsparciem?
 4. Ostatecznie pan Alojzy zmienił jednak plany. Przez wszystkie lata pracy w księgarni jego spotkania z klientami były niezwykle, osobiste. Dużo z nimi rozmawiał, ale zawsze szeptem, by nie przeszkadzać innym, szukającym czegoś do czytania.
Pan Alojzy doszedł do wniosku, że ostatnie spotkanie ze stałymi klientami powinno być takie, jak wszystkie wcześniejsze, czyli sam na sam. Zaplanował też, że każdemu podaruje prezent. Chciał dać najlepsze książki, jakie miał. Na pożegnanie... Na dalszą drogę, niczym drogowskazy...
 5. Jednym z wyjątkowych klientów pana Alojzego był Franek. Do księgarni przy ulicy Wiśniowej przychodził raz w tygodniu. Nigdy jednak nie kupował książek, gdyż nie miał na to pieniędzy. Zwykle przechadzał się między regałami, wybierał jakąś książkę, siadał w fotelu i czytał. Pan Alojzy nie miał nic przeciwko temu.
 - Niewielu chłopców w twoim wieku tu przychodzi – mówił właściciel księgarni.
 - Nie wiedzą, co tracą – śmiał się Franek, po czym wracał do lektury.Po przeczytaniu zawsze odkładał książkę na właściwe miejsce.
 6. Tego zimowego popołudnia Franek dostał w prezencie pożegnalnym od pana Alojzego pięknie wydane *Małego Księcia*. Nareszcie miał swój własny egzemplarz! Akurat teraz, dzień przed Wigilią. Czy mógłby wymarzyć sobie piękniejszy prezent? To była jego ulubiona książka. Przypomniał sobie, że trzy lata temu babcia wypożyczyła mu z biblioteki właśnie *Małego Księcia*. Franek pamiętał swoje oburzenie, gdy spojrzał na ilustracje:
 - Babciu, to książka dla dzieci!

– A ja myślę – powiedziała babcia – że powinien ją przeczytać każdy, niezależnie od wieku. Nie sugeruj się obrazkami.

7. Wtedy Franek, zachęcony słowami babci, przeczytał *Małego Księcia* po raz pierwszy. Od tej pory wielokrotnie sam wypożyczał ten utwór z biblioteki, tak bardzo mu się spodobał. Czytał go też wiele razy w księgarni przy ulicy Wiśniowej. Kiedy otrzymał tę ukochaną książkę w prezencie od pana Alojzego, czuł się wzruszony. O takim podarunku nawet nie marzył! Mocno przytulił książkę. Nie chciał się z nią rozstawać, ale w głębi serca czuł, że ktoś inny potrzebował jej bardziej niż on...

onebid.fi

[Zaadaptowane z: L. Fabisińska i in., *Księgarenka przy ulicy Wiśniowej*]

Odpowiedz **po polsku** na pytania od (a) do (d).

- (a) Czego dowiadujemy się o panu Alojzym? Podaj **2** informacje. (akapit 1)

- (b) Podaj **3** informacje na temat księgarni pana Alojzego. (akapit 1)

- (c) Określ, czy podane zdania (ii) – (v) to **prawda** czy **fałsz**. Odpowiedzi zaznacz (✓) w tabeli, zgodnie z przykładem (i): (akapity: 2, 3, 4, 5, 7)

	Prawda	Fałsz
(i) Pan Alojzy z łatwością podjął decyzję o zamknięciu księgarni.		✓
(ii) Pan Alojzy długo się zastanawiał, jak ma wyglądać spotkanie pożegnalne ze stałymi klientami.		
(iii) Pan Alojzy lubił głośno rozmawiać ze swoimi klientami.		
(iv) Franek chętnie kupował książki.		
(v) Franek czytał <i>Małego Księcia</i> wiele razy.		

(d) Jak pan Alojzy chciał się pożegnać z klientami? Podaj **2** informacje.

(akapit 4)

Answer questions **(e) – (g)** in English.

(e) Franek liked going to Mr. Alojzy's bookshop.

(paragraph 5)

(i) How often did Franek go to the bookshop?

--

(ii) What did Franek do while in the bookshop? Give **two** details.

(f) Give **two** details about the present Franek got from Mr. Alojzy.

(paragraph 6)

(g) Indicate the correct answer for the questions **(i) – (iii)** below, tick ☒ the box next to the chosen answer. Tick **one** answer for each question **(i) – (iii)**. (paragraphs: 6, 7)

(i) When did Franek get his present from Mr. Alojzy?

- A. In autumn ☐
- B. In spring ☐
- C. In summer ☐
- D. In winter ☐

(ii) When did Franek's grandmother lend him *The Little Prince* from the library?

- A. 1 year ago ☐
- B. 2 years ago ☐
- C. 3 years ago ☐
- D. 4 years ago ☐

(iii) How did Franek feel when he received the present from Mr. Alojzy?

- A. Disappointed ☐
- B. Funny ☐
- C. Moved ☐
- D. Sad ☐

Zadanie 2: Tekst 2

Polacy w Księdze rekordów Guinnessa

pl.wikipedia.org

1.

Czy wiesz, co łączy Mikołaja Kopernika, Ignacego Jana Paderewskiego i Roberta Lewandowskiego? To Polacy wpisani do *Księgi rekordów Guinnessa*. Szansę na wpis do niej mają wszyscy, niezależnie od wieku czy narodowości. Aby zgłoszenie rekordu zostało przyjęte, musi być udokumentowane, na przykład poprzez film czy zdjęcia. Potrzeba też dwóch świadków.

2.

Pomysł na tę księgę zrodził się w połowie XX wieku w Irlandii. Wtedy między uczestnikami polowania w hrabstwie Wexford doszło do kłótni na temat tego, który ptak europejski jest najszybszy. W sporze brał udział Hugh Beaver, dyrektor firmy Guinness. Niestety, problem nie został wówczas rozwiązany. To zdarzenie zainspirowało Hugh Beavera do stworzenia książki zawierającej odpowiedzi na podobne pytania. Miała być ona zbiorem faktów i ciekawostek o charakterze humorystycznym. *Księga rekordów Guinnessa* ukazała się po raz pierwszy w 1955 roku. Od razu stała się bestsellerem w Wielkiej Brytanii, a rok później w Stanach Zjednoczonych. W Polsce wydano ją po raz pierwszy prawie 40 lat później.

3.

Polacy mogą pochwalić się około 300 wpisami do tej książki. Na liście jest między innymi wspomniany wyżej Mikołaj Kopernik. Polski astronom udowodnił, że w centrum Układu Słonecznego jest Słońce, a wokół niego krążą planety, wśród nich Ziemia. Ta teoria, zwana heliocentryczną, jest jedną z najważniejszych w historii nauki. Zmieniła ona dotychczasowe wyobrażenie o wszechświecie.

Współcześnie badaniem kosmosu zajmują się specjaliści z NASA, ale również zwykli ludzie, których pasją jest obserwowanie gwiazd, planet i innych ciał niebieskich. W 2020 roku Polak, Rafał Biros, dokonał przełomowego odkrycia. Chłopiec ten, 12-letni wówczas uczeń Szkoły Podstawowej nr 4 w Świdnicy, to najmłodszy na świecie odkrywca komety. Dzień, w którym Rafał Biros ustanowił rekord Guinnessa, czyli piątek 13 listopada 2020 roku, okazał się dla niego niezwykle szczęśliwy. Nowej komecie nadano numer 4094.

4.

W sporcie również mamy swoich rekordzistów. W 2015 roku Robert Lewandowski, grający dla drużyny Bayernu Monachium, strzelił 5 goli w zaledwie 9 minut! W czasie tego meczu ustanowił aż 4 rekordy Guinnessa.

Światowy rekord, choć w innej dziedzinie, pobił także Krzysztof Gajewski. W kwietniu 2023 roku Polak pokonał najdłuższy dystans w pływaniu w lodowatej wodzie. Spędził w niej godzinę i czterdzieści sześć minut. Przeplłynął w tym czasie aż sześć kilometrów.

przegladsportowy.onet.pl

5.

Na liście rekordów Guinnessa znalazł się też Ignacy Jan Paderewski jako najlepiej zarabiający pianista. Zgromadził on fortunę liczącą 5 milionów dolarów, z której 500 tysięcy zarobił podczas występów artystycznych w ciągu zaledwie jednego sezonu.

twojaslupca.pl

Inny rekord ustanowili mieszkańcy Słupcy. W 2018 roku, z okazji setnej rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości, 588 osób zatańczyło na stadionie poloneza. Zarówno młodzi, jak i starsi ubrani byli w tradycyjne, polskie stroje. Wspólny taniec trwał aż 38 minut.

6.

To tylko kilka przykładów niezwykłych osiągnięć Polaków. Pod względem ilości wpisów do *Księgi rekordów Guinnessa* Polska zajmuje drugie, po Stanach Zjednoczonych, miejsce na świecie. Choć za pobicie rekordu nie dostaje się nagrody pieniężnej, tytuł rekordzisty to ogromny zaszczyt. Polacy mają zatem powody do dumy! 😊

[Zaadaptowane z: wprost.pl, guinnessworldrecords.com]

Odpowiedz **po polsku** na pytania od **(a)** do **(d)**.

(a) Dopasuj **śródtytuły** z ramki do odpowiednich części **tekstu 2** oznaczonych cyframi **2 – 6**.

~~Wstępnie o Księdze rekordów Guinnessa~~

Sportowi rekordziści

Podsumowanie

Rekordy artystyczne

Inspirująca kłótnia

„Kosmiczne” rekordy

Przykład: 1. Wstępnie o Księdze rekordów Guinnessa

2.

3.

4.

5.

6.

- (b) Wskaż poprawną odpowiedź w pytaniach (i) oraz (ii), zaznaczając ☒ w okienku przy wybranej odpowiedzi. (część 1)

(i) Kto ma szansę być wpisany do *Księgi rekordów Guinnessa*?

- A. Każdy ☐
B. Tylko dorośli ☐
C. Tylko naukowcy ☐
D. Tylko sportowcy ☐

(ii) Ile osób musi potwierdzić rekord?

- A. Jedna osoba ☐
B. Dwie osoby ☐
C. Trzy osoby ☐
D. Cztery osoby ☐

- (c) Określ, czy podane zdania (ii) – (v) to **prawda** czy **fałsz**. Odpowiedzi zaznacz (✓) w tabeli, zgodnie z przykładem (i): (część 2)

	Prawda	Fałsz
(i) <i>Księga rekordów Guinnessa</i> była wydana po raz pierwszy w 1955 roku.	✓	
(ii) Pomysł stworzenia <i>Księgi rekordów Guinnessa</i> zrodził się w Waterford.		
(iii) <i>Księga rekordów Guinnessa</i> była mało popularna w Wielkiej Brytanii.		
(iv) <i>Księga rekordów Guinnessa</i> bardzo dobrze sprzedawała się w Stanach Zjednoczonych.		
(v) <i>Księga rekordów Guinnessa</i> ukazała się w Polsce później niż w Wielkiej Brytanii.		

- (d) Połącz nazwiska **2 – 4** z dziedzinami oznaczonymi **A – D**. Odpowiedzi wpisz do tabeli poniżej, zgodnie z przykładem. (części: 2, 3, 4)

Przykład:	
1. Robert Lewandowski	A. astronomia
2. Hugh Beaver	B. pływanie
3. Robert Biros	C. piłka nożna
4. Krzysztof Gajewski	D. polowanie

1.	2.	3.	4.
C			

Answer questions (e) – (g) in English.

- (e) What did you learn about Ignacy Jan Paderewski? Give **two** details. (section 5)

- (f) Give **two** details about Guinness record set by Słupca residents. (section 5)

- (g) Underline the **true** sentence only. (section 6)

- Poland ranks first in terms of the number of Guinness records in any one country.
- A cash prize is awarded for breaking the Guinness record.
- Poles can be proud of the high number of Polish records in the *Guinness World Records* book.

Zadanie 3: Tekst 3

1.

Emigracyjne opowieści

Emigracja to bardzo powszechny temat w naszych czasach. Ludzie wyjeżdżają za granicę na jakiś czas lub na stałe. Takie wyjazdy są niezwykle lekcją życia. Oto co na temat swoich emigracyjnych doświadczeń powiedziały osoby z różnych stron świata.

2. Karolina i Piotr:

„Mieszkamy na Malcie już sześć lat. Pobyt na tej wyspie bardzo nas zmienił, przede wszystkim otworzył nas na świat. Przekonaliśmy się, jak łatwe jest podróżowanie, a także mieszkanie i praca za granicą. Dużo się też nauczyliśmy. Po pierwsze tego, by nie narzekać, jeśli coś się nie powiedzie, tylko dostrzegać pozytywne strony danej sytuacji. Po drugie – nie spieszyć się. Życie na południu Europy płynie swoim powolnym rytmem, co spowodowane jest oczywiście gorącym klimatem. Dostrzegamy również minusy życia w tym kraju, ale przecież świat nie jest idealny! Podobnie jak mieszkańcy Malty, staramy się czerpać z życia jak najwięcej.”

przegladsportowy.onet.pl

3. Sara:

„Urodziłam się w Hiszpanii, ale często się przeprowadzałam. Mieszkłam między innymi: w Polsce, Australii, Stanach Zjednoczonych, Japonii i we Włoszech. Każdy, kto podróżuje, wie, że pobyt za granicą uczy tolerancji i otwartości. Poznajemy nieznane dotąd kultury i miejsca. Podróże nauczyły mnie doceniać kraj, z którego pochodzę. Zrozumiałam, że ludzie – niezależnie od państwa, w którym mieszkają – mają podobne problemy. Poza tym odkryłam, że nie wybór miejsca decyduje o tym, jak się nam żyje, tylko my sami, nasze podejście do różnych spraw. Osoby otwarte i tolerancyjne łatwiej przystosowują się do nowych warunków.”

4. Mohamed:

„Pochodzę z Egiptu, od roku mieszkam w Warszawie. Życie za granicą wiele mi dało. Przede wszystkim nauczyłem się odpowiedzialności i samodzielności. Przed wyjazdem do Polski starałem się dowiedzieć jak najwięcej na temat tego państwa. Intensywnie uczyłem się też języka polskiego, gdyż rozumiem, jak ważne jest mówić w języku kraju, w którym się mieszka. Na emigracji najtrudniejsza jest dla mnie tęsknota. Choć w Polsce brakuje mi rodziny i kuchni egipskiej, lubię tu żyć. Poznaję mnóstwo ludzi, nową kulturę, doskonałą język. To dla mnie ważne. Czuję, że się rozwijam.”

5. Anna:

300gospodarka.pl

„Od pięciu lat mieszkam w Chinach, co roku odwiedzam Polskę.

W czasie studiów w Chinach dużo się dowiedziałam o tym interesującym kraju. Na przykład, że Chińczycy szczególnym szacunkiem darzą ludzi starszych. Dlatego tak trudno tutaj o szybki awans zawodowy.

W bardzo złym tonie jest dotykanie innych, ściskanie, obejmowanie, czy klepanie po plecach. W Chinach powitanie przyjęło formę

pochylenia głowy lub górnej części ciała. Jacy są Chińczycy? Przyjaźni, gościnni i punktualni. Bardzo cenię te cechy, pewnie dlatego tak dobrze czuję się w tym kraju.”

6. Kamila i Paweł:

„Obecnie żyjemy w Łodzi, ale dwa lata mieszkaliśmy w Wielkiej Brytanii. Londyn zachwyił nas z różnych względów. Mieszka tam wielu emigrantów z całego świata, mieszkają się różne kultury. Poznaliśmy ciekawych ludzi, nawiązaliśmy przyjaźnie. To było bardzo interesujące doświadczenie. Choć dobrze żyło się nam w Wielkiej Brytanii, to odczuwaliśmy ogromny brak tych, z którymi dorastaliśmy. Z tego powodu zdecydowaliśmy się na powrót do Polski.

W naszym rodzinnym mieście, czyli w Łodzi, czujemy, że jesteśmy w domu. Do Londynu mamy wielki sentyment, więc często odwiedzamy to miasto i naszych znajomych.”

[Zaadaptowane z: *wposzukiwaniu.pl*]

Odpowiedz **po polsku** na pytania **(a)** i **(b)**.

(a) Podaj tytuł **tekstu 3**.

(część 1)

--

(b) Czego nauczyło Karolinę i Piotra życie na Malcie? Podaj **2** szczegóły.

(część 2)

Answer questions (c) – (f) in English.

(c) In which countries did Sara live?

(section 3)

(d) What does Mohamed miss while living in Poland?

(section 4)

(e) Who is now living in Poland? Tick ☒ **three** correct answers in the boxes below.

A. Karolina

☐

B. Mohamed

☐

C. Anna

☐

D. Kamila

☐

E. Paweł

☐

(f) According to **the example** below, match names **2 – 4** with the statements **A – D**.

(sections: 4, 5, 6)

Example: 1. Mohamed	A. Living abroad develops responsibility.
2. Mohamed	B. Poland is our home.
3. Anna	C. It is important to know the language of the country we are living in.
4. Kamila i Paweł	D. Hospitality and punctuality are important.

1.	2.	3.	4.
C			

- (g) Uzupełnij **po polsku** zdania (ii) – (v), zgodnie z przykładem (i). Wybierz brakujące wyrazy z tabeli, użyj właściwej formy gramatycznej. Uwaga, jeden wyraz pozostanie niewykorzystany.

Polska	studiować	Egipt
rok	Malta	otwarty

- (i) Karolina i Piotr żyją na **Malcie**.
- (ii) Zdaniem Sary ludziom _____ jest łatwiej.
- (iii) Przed wyjazdem z Egiptu Mohamed chciał dowiedzieć się jak najwięcej o _____.
- (iv) Anna _____ w Chinach.
- (v) Paweł mieszkał w Wielkiej Brytanii dwa _____.

Zadanie 4

Wykonaj **po polsku** zadanie (a) lub (b), lub (c).

- (a) Wyobraź sobie, że jesteś panem Alojzym z tekstu pierwszego. Spotykasz Franka, byłego klienta twojej księgarni. Uzupełnij dialog. Użyj około **100** słów.

Frank: Dzień dobry, panie Alojzy. Co za spotkanie!

Pan Alojzy:

Frank: W tym roku przygotowuję się do matury. Mam dużo nauki. A co u pana słychać?

Pan Alojzy:

Frank: Często zastanawiałem się, dlaczego zamknął pan księgarnię przy ulicy Wiśniowej...

Pan Alojzy:

Frank: Co pan zrobił z książkami?

Pan Alojzy:

Frank: Właśnie idę do biblioteki. Może pójdzie pan ze mną?

Pan Alojzy:

(b) Wzięłeś udział w konkursie opisanym na poniższym plakacie. Napisz **list** do kuzyna.

Użyj około **100** słów.

Rozwiń następujące punkty:

- Informacje o konkursie (nazwa, data).
- Opis zdjęcia, które wysłałeś na konkurs.
- Sposób, w jaki dowiedziałeś się, że wygrałeś ten konkurs.
- Opis towarzyszących ci emocji.
- Zapytaj kuzyna, w jakich konkursach bierze udział.

depositphotos.com, compass.pl, g.pl

LUB

(c) Opisz zamieszczony obok obrazek.
Użyj około **100** słów.

Rozwiń następujące punkty:

- Kto jest przedstawiony na obrazku?
- Jak wyglądają te postaci?
- Gdzie się znajdują? Opisz to miejsce.
- Co robią te postaci?
- Czy podoba ci się ta tradycja?
Dlaczego?

folklorysta.pl

Zadanie 5

Wykonaj zadanie (a) lub (b), lub (c).

- (a) Opisz kota Mruczka na podstawie informacji zawartych w poniższej tabeli.
Użyj około **100** słów.

Wygląd Miejsce zamieszkania Wiek	 tapeciarnia.pl	 allegro.pl	3 lata
Lubi	 e-hedo.pl	 google.com	 makro.pl
Nie lubi	 freepik.com	 national-geographic.pl	

LUB

(b) Zredaguj wpis do **pamiętnika** o nowej grze, którą dostałeś. Użyj około **100** słów.

Rozwiń następujące punkty:

- Jak nazywa się gra, którą dostałeś?
- Ile osób może w nią grać jednocześnie? Z kim grasz najczęściej?
- Wyjaśnij zasady tej gry.
- Jak często w nią grasz?
- Jak się czujesz, kiedy przegrywasz?

[illegible]

LUB

(c) Napisz **notatkę** na temat: „Mój czas wolny”. Użyj około **100** słów.
Rozwiń następujące punkty:

- Kiedy masz najwięcej czasu wolnego?
- Gdzie i z kim spędzasz swój czas wolny?
- Co daje ci czas wolny?
- Jakie formy spędzania wolnego czasu poleciłbyś innym?
- Czy uważasz, że masz za dużo/za mało wolnego czasu?

Do not write on this page

Copyright notice

This examination paper may contain text or images for which the State Examinations Commission is not the copyright owner, and which may have been adapted, for the purpose of assessment, without the authors' prior consent. This examination paper has been prepared in accordance with Section 53(5) of the *Copyright and Related Rights Act, 2000*. Any subsequent use for a purpose other than the intended purpose is not authorised. The Commission does not accept liability for any infringement of third-party rights arising from unauthorised distribution or use of this examination paper.

Leaving Certificate – Ordinary Level

Polish

Monday 17 June

Morning 9:30 – 12:00